

23 Ιουλίου, 1991

ΙΑ. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥ-
ΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ,
ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΑΡΤΕΜΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΓΚΑΙΡΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ, 1986,

ΦΡΙΞΟΣ ΛΟΙΖΟΥ ΔΡΑΚΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΜΕΣΩ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟ-
ΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Αρ. Υπόθ. 10/84,394/84, 694/84, 698/84, 8/85, 16/85,
33/85, 57/85, 75/85, 140/85, 184/85, 228/85, 275/85,
281/85, 305/85, 370/85, 401/85, 408/85, 409/85, 416/85,
479/85, 550/86, 623/86, 642/86, 682/86,708/86, 634/84,
287/86 & 313/86,126/88, 557/87,1016/85,713/87, 823/
87, 827/87, 848/87, 853/87, 855/87, 883/87, 966/
87,1016/87, 932/88, 886/87, 773/88, 450/87,547/88,588/
88, 651/88,887/88,409 & 498/87,381/88,773/87,455/
88,397/86, 35/88,531/88, 275/86, 869/85,149/86, 691/
89,19/89,232/84, 293/85,64/87,89/83).

Αποφάσεις — Έγκαιρη έκδοση αποφάσεων — Άρθρα 30.2 και 35 του
Συντάγματος — Άρθρο 6(2) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπί-
νων Δικαιωμάτων (N 39/62) — Κκ 4 και 5 του Διαδικαστικού Κα-
νονισμού για την Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων
του 1986 — Αυτεπάγγελτη άσκηση εξουσίας από το Ανώτατο Δι-
καστήριο σε περίπτωση καθυστέρησης έκδοσης αποφάσεων από
Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο διαπίστωσε ότι υπήρχε σοβαρή και
αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έκδοση επιφυλαχθεισών αποφά-
σεων από το Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Δ. Δημητριάδη.
Αφού ετοιμάσθηκε κατάλογος των καθυστερημένων αποφάσεων,
το Δικαστήριο, ασκώντας αυτεπάγγελα τις εξουσίες του δυνάμει
του κ.4 του Διαδικαστικού Κανονισμού για Έγκαιρη Έκδοση
Αποφάσεων των Δικαστηρίων, 1986, ώρισε τις υποθέσεις ενώπιον
της Ολομέλειας στις 8, 9 και 11 Ιουλίου. Με επιστολές του με
αντίστοιχες ημερομηνίες, ο Δημητριάδης Δ. πληροφόρησε το Ανώ-
τατο Δικαστήριο ότι προτίθετο να εκδώσει τις απόφασεις που
αναφέρονταν σ'αυτές μέσα σε τακτές προθεσμίες.

10

15

Αποφασίσθηκε ότι:

5 Το δικαίωμα του πολίτη να εκδικάζονται οι υποθέσεις του μέσα σε εύλογο χρόνο διασφαλίζεται σαν ανθρώπινο δικαίωμα τόσο με το άρθρο 30.2 του Συντάγματος όσο και με το άρθρο 6(2) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (N 39/62). Έχοντας υπόψη την υποχρέωση που επιβάλλει το α 35 του Συντάγματος στην νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία να διασφαλίζουν, η κάθε μια μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, την αποτελεσματική εφαρμογή των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται με το Μέρος II του Συντάγματος, θα έπρεπε να εκδοθεί διάταγμα, δυνάμει του κ. 5(β) του Διαδικαστικού Κανονισμού για Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων, 1986, με το οποίο να διατάσσεται η έκδοση της απόφασης, στην κάθε συγκεκριμένη υπόθεση, μέχρι την ημερομηνία που είχε καθορίσει ο εκδικαστής Δικαστής στις επιστολές του, και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, το θέμα θα επαναφερόταν αυτεπάγγελτα ενώπιον του Δικαστηρίου.

Εκδόθηκαν διατάγματα
ως αναφέρεται πιο πάνω.

20 Αυτεπάγγελτη άσκηση εξουσίας.

Αυτεπάγγελτη άσκηση από το Ανώτατο Δικαστήριο των εξουσιών που παρέχονται από το Διαδικαστικό Κανονισμό για Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων του 1986 για την έκδοση διατάγματος μετά την πάροδο 25 έξι μηνών από την ημέρα που επιφυλάχθηκαν οι αποφάσεις.

30 Α.Σ. Αγγελίδης, Α. Χαβιαράς, Μ. Κυπριανού, Α. Παπαχαραλάμπους, Ν. Παναγιώτου, Ν. Παπαευσταθίου, Ε. Ευσταθίου, Μ. Χατζηπιέρας, Ν. Κληρίδου (κα), Α. Τιμόθη, (κα), Ι. Τυπογράφος, Χ. Πέτρου, Α. Σαρρής, Α. Λιάτσος, Α. Χριστοφίδου (δνις), Σ. Καραπατάκης, Μ. Μελίδης, Μ. Ιωάννου, Χρ. Τριανταφυλλίδης, Α. Παπακόκκινου (δνις), Α. Θεοφίλου, Α. Παπαφιλίππου, για τους αιτητές.

35 Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας με τη Τ. Πολυχρονίδου, (δνις) Δικηγόρο της Δημοκρατίας Α, και τη Λ. Δημητριάδου, (δνις), Δικηγόρο της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Α. Παναγιώτου, Γ. Κολοκασίδης, Ε. Φλουρέντζου, Ιωαννίδου (δνις), Χρ. Χριστοδούλου, Ν. Ζωμενής, Σ. Σπυριδάκης, Γ. Τριανταφυλλίδης, Α. Κωνσταντίνου, Ζ. Μοντάνιου (κα), Α. Δράκος, Μ. Χριστοφόρου (δνις), για τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5

Χρ. Χρυσάνθου, Α. Θεοφίλου, Χρ. Μιτσιδής, Β. Χαράκης, για τους ενάγοντες στις υποθέσεις ναυτοδικείου.

Μ. Χριστοφόρου (δνις), Α. Νεοκλέους, Γ. Χριστοδούλου, για τους εναγομένους στις υποθέσεις ναυτοδικείου.

10

Α. ΛΟΙΖΟΥ Π., ανάγνωσε την απόφαση του Δικαστηρίου. Σύμφωνα με το Άρθρο 35 του Συντάγματος οι νομοθετικές εκτελεστικές και δικαστικές αρχές της Δημοκρατίας υποχρεούνται να διασφαλίζουν κάθε μια, μέσα στα όρια της αρμοδιότητάς της, την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων για τα ανθρωπίνια δικαιώματα που κατοχυρώνονται στο Μέρος ΙΙ του Συντάγματος. Ανάμεσα σ' αυτά είναι και το δικαίωμα που ο καθένας έχει κάτω από το Άρθρο 30, παράγραφος 2, του Συντάγματος, κατά τη διάγνωση των αστικών αυτού δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ή οποιασδήποτε κατ' αυτού ποινικής κατηγορίας, να τύχει ενώπιον Δικαστηρίου ανεπηρέαστης δημόσιας ακροαματικής διαδικασίας εντός ευλόγου χρόνου.

15

20

Η αντίστοιχη διάταξη αυτής της πρόνοιας είναι το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Σύμβασης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης, που κυρώθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία με τον Κυρωτικό Νόμο Αρ. 39 του 1962, και που έχει σύμφωνα με το Άρθρο 169.3 του Συντάγματος "αυξημένη ισχύ έναντι οιασδήποτε ημεδαπού νόμου", δημιουργώντας, έτσι πρόσθετα με τις συνταγματικές, και διεθνείς υποχρεώσεις.

25

30

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών της Δικαστικής Εξουσίας επιλήφθηκε του θέματος των καθυστερήσεων στην έκδοση αποφάσεων από το Ανώτατο Δικαστήριο.

35

Ως αποτέλεσμα διαπίστωσε ότι υπήρχε σοβαρά και αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έκδοση επιφυλαχθεισών αποφάσεων από το Δικαστή Δ. Δημητριάδη. Μετά από ανεπιτυχείς προσπάθειες να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα με εσωτερικά μέτρα, το Ανώτατο Δικαστήριο άσκησε αυτεπάγγελα τις εξουσίες που του παρέχονται από το Διαδικαστικό Κανονισμό για την Έγκαιρη Έκδοση Αποφάσεων των Δικαστηρίων του 1986, μια και οι διάδικοι δεν άσκησαν το δικαίωμα που τους δίδει ο ίδιος Κανονισμός να ζητήσουν από το Δικαστήριο την έκδοση διατάγματος μετά την πάροδο έξι μηνών από την ημέρα που επιφυλάχθηκαν οι αποφάσεις στις υποθέσεις των. Ο Διαδικαστικός αυτός Κανονισμός σκοπεί στη δημιουργία μηχανισμού αυτοελέγχου της Δικαστικής Εξουσίας για την εκπλήρωση των συνταγματικών της υποχρεώσεων γενικά και τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ειδικά.

Οι Κανονισμοί 4 και 5 προβλέπουν:

"4. Αν απόφαση που επιφυλάχθηκε μετά τη δημοσίευση του παρόντος Κανονισμού παραμένει επιφυλαγμένη για διάστημα που υπερβαίνει τους εννέα μήνες η υπόθεση ορίζεται αυτεπάγγελα ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου για την έκδοση του αναγκαίου υπό τις περιστάσεις διατάγματος σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος Κανονισμού.

5. Κατά την εκδίκαση αιτήσεως που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 3(β) ή όταν επιληφθεί της υποθέσεως το Ανώτατο Δικαστήριο σύμφωνα με την παράγραφο 4, το Ανώτατο Δικαστήριο δύναται:

(α) να διατάξει επανεκδίκαση της υποθέσεως ενώπιον άλλου αρμόδιου Δικαστηρίου·

(β) να διατάξει την έκδοση της αποφάσεως μέσα σε ταχτή προθεσμία και σε περίπτωση παραλείψεως συμμορφώσεως επανεκδίκαση της υποθέσεως από άλλο αρμόδιο Δικαστήριο·

(γ) να εκδώσει οποιοδήποτε άλλο διάταγμα που κρίνεται αναγκαίο για την ορθή απονομή της Δικαιοσύνης."

Ετοιμάστηκε κατάλογος των καθυστερημένων αποφάσεων και ορίστηκαν ενώπιον της Ολομέλειας στις 8, 9, και 11 Ιουλίου για έκδοση Διαταγμάτων κάτω από τον Κανονισμό 5. Δεν θα επεκταθούμε στα γεγονότα περισσότερο, μια και μαζί με τον τίτλο της κάθε υπόθεσης παρατέθηκε και η ημερομηνία κατά την οποία επιφυλάχθηκε η απόφαση στην κάθε μια ή τη δέσμη υποθέσεων που είχαν συνεκδικαστεί. 5
10

Ο Δικαστής Δ. Δημητριάδης, με επιστολή του ημερομηνίας 8 Ιουλίου 1991, πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι προτίθετο να εκδώσει τις ακόλουθες καθυστερημένες αποφάσεις στις ημερομηνίες που φαίνονται απέναντι από την κάθε μια από αυτές. Αρ. Υπ. 10/84 και 394/84 μέχρι τέλος Ιουλίου. Αρ. Υπ. 694/84 κ.α. μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου. Αρ. Υπ. 550/86 κ.α. μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, και Αρ. Υπ. 634/84 μέχρι τέλος Αυγούστου. 15

Με δεύτερη επιστολή ημερομηνίας 9 Ιουλίου 1991, πάλιν πληροφορούσε το Δικαστήριο ότι οι αναφερόμενες σ' αυτή πιο κάτω αποφάσεις θα εκδοθούν μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 1991. 20

Υπ. Αρ. 287/86, 313/86, 126/88, 557/87, 1016/85, 713/87, 823/87, 827/87, 848/87, 853/87, 855/87, 883/87, 966/87, 1016/87, 932/88, 886/87, 773/88, 450/87, 547/88, 651/88, και 887/88. 25

Στις 11 Ιουλίου 1991 με επιστολή του πάλιν πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι οι πιο κάτω αποφάσεις θα εκδοθούν μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου. 30

Α.Προσφυγές:

Υπ. Αρ. 409/87, 498/87, 381/88, 773/87, 455/88, 397/86, 35/88, 531/88, 275/86, 869/85, 149/86, 691/88, και 19/89. Β.

Αγωγές Ναυτοδικείου:

Αγ. Ναυτ. Αρ. 308/78, 232/84, 293/85, 64/87 και 89/83.

5 Όλες οι πιο πάνω επιστολές δίδονταν στα μέλη του Ανωτάτου Δικαστηρίου περί το μεσημέρι της αντίστοιχης ημέρας, ενώ η συνεδρίαση της Ολομέλειας ήταν ορισμένη η ώρα 3:30 το απόγευμα.

10 Μετά την κλήση της κάθε υπόθεσης, και τη λήψη των εμφανίσεων των δικηγόρων για τους διαδίκους, το Δικαστήριο έκρινε ορθό να τους πληροφορήσει για το περιεχόμενο της κάθε σχετικής επιστολής, για τις υποθέσεις της 15 ημέρας εκείνης και την ημερομηνία που ο Δικαστής δήλωνε ότι προτίθετο να εκδόσει την απόφαση στην κάθε υπόθεση. Χάριν συντομίας, και χωρίς να αναφέρουμε τη συγκεκριμένη δήλωση στην οποία προέβηκε ο κάθε 20 δικηγόρος των αιτητών και των ενδιαφερομένων μερών, όπως και ο Γενικός Εισαγγελέας από μέρους των καθ' ων η αίτηση, θα μπορούσε να λεχθεί ότι έγιναν δύο διαζευκτικές εισηγήσεις: Όπως εκδοθεί από το Δικαστήριο, στην 25 κάθε υπόθεση, Διάταγμα κάτω από το πρώτο σκέλος του Κανονισμού 5(β) χωρίς να προχωρήσει τώρα στην έκδοση 30 διατάγματος σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης για επανεκδίκαση της υπόθεσης από άλλο αρμόδιο Δικαστήριο, και να αναβάλει την εφαρμογή του σκέλους αυτού του Κανονισμού μετά την ημερομηνία, που θα οριστεί με το 35 σχετικό Διάταγμα η έκδοση της κάθε απόφασης. Η άλλη εισήγηση, και που τελικά υιοθετήθηκε από όλους τους διαδίκους ήταν, όπως, ενόψει της δήλωσης του Δικαστή, το Δικαστήριο εκδόσει διάταγμα κάτω από την παράγραφο (γ) του Κανονισμού 5 και σε περίπτωση παράλειψης έκδοσης των σχετικών αποφάσεων, το θέμα να αχθεί ενώπιον της Ολομέλειας, μετά την πάροδο της ορισθείσας ημερομηνίας.

35 Με γνώμονα το συνταγματικό δικαίωμα του κάθε πολίτη να εκδικάζεται η υπόθεση του μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, και προς αποφυγή περαιτέρω επιβράδυνσης στην απονομή της δικαιοσύνης, το Δικαστήριο τούτο κα-

τέληξε στο συμπέρασμα πως θα έπρεπε κάτω από τις περιστάσεις να εκδόσει, και προς τούτο εκδίδει, διάταγμα σε κάθε μια από από τις προαναφερθείσες υποθέσεις όπως δοθεί η επιφυλαχθείσα απόφαση μέχρι την ημερομηνία που έχει δηλώσει ο εκδικάσας Δικαστής.

5

Χάριν σαφήνειας οι αντίστοιχες τελευταίες ημέρες εκδόσεως αποφάσεων είναι η 30 Σεπτεμβρίου, η 31 Οκτωβρίου, και η 15 Νοεμβρίου 1991.

Μετά την πάροδο των πιο πάνω καθορισμένων ημερομηνιών σε περίπτωση κατά την οποία και σε όση έκταση δεν θα υπάρξει συμμόρφωση με το διάταγμα αυτό το Δικαστήριο θα επαναφέρει αυτεπάγγελτα το θέμα ενώπιον του.

10

Διάταγμα ως ανωτέρω.